

tionale standaarden. Een dergelijke uniformering, vindt de promovendus, leidt tot een verdere professionalisering van het vak. (KN)

## Prostitutie

'Vals licht' heet de nieuwste roman van Joost Zwagerman waarin hij het niet zo vrolijke leven van prostituees beschrijft. De wereld van de prostitutie heeft tegenwoordig in de media sowieso niet over gebrek aan aandacht te mopperen. Taboe-doorbrekend, worden zulke reportages in tijdschriften of op televisie meestal genoemd. Een verboden wereld moet zichtbaar

gemaakt worden, de zelfkant moet in het volle licht geplaatst worden; ook al is het dan een vals licht. De wereld van de mannelijke prostitutie is er tot dusverre wat bekaaid van af gekomen. Iets daarvan wordt ingehaald door een in november verschenen proefschrift 'In de bisnis'. Professionele jongensprostitutie in Amsterdam' van de antropologe Sari van der Poel. Zij sprak met een groot aantal jongens die van de prostitutie hun carrière gemaakt hebben. Een opvallende bevinding is dat mannelijke prostituees eigenlijk altijd al bijzonder voorzichtig zijn geweest en goed opgepast hebben om geen geslachtziekten op te lopen. 'Safe sex' is voor hun geen nieuwtje van de laatste jaren

maar een vertrouwde praktijk. Al sinds de tweede wereldoorlog vermijden ze risicovol seksueel gedrag. Opvallender nog is dat uit het onderzoek van Sari van der Poel blijkt dat het belang van seks in de relatie tussen prostituees en hun klanten vaak helemaal niet zo groot is. Hoe hoger de prostitué op de ladder komt te staan, hoe minder het belang van seks en hoe groter zijn inkomsten. Ook in het prostitutie-wezen kun je carrière maken, kun je de Amerikaanse droom om van krantenjongen tot miljonair te worden op geheel eigen wijze verwezenlijken. Het patroon loopt als volgt: eenvoudig beginnen als straatprostitué, vervolgens gebruik maken van een club, waar hij in ruil voor een gedeelte van zijn inkomsten

gebruik kan maken van de faciliteiten. Tenslotte kan hij het niveau bereiken van tophoer, zelfstandig ondernemer worden. Deze mensen houden klanten veelal voor een langere tijd gezelschap. Er bestaat een 'mini-relatie' waarin seks niet meer dan een bijproduct is. Veel belangrijker dan seks is voor de prostitué die hogerop wil, zijn vermogen om vreemde talen te spreken, om onderhoudend te kunnen converseren. Een prostitué moet, kort gezegd, over goede contactuele eigenschappen bezitten. Heel respectabel allemaal. Je ziet de krantheadvertentie met functievereisten al voor je. (KN)

waarschijnlijk ten onder gegaan aan goedbedoelde beunhazerij en kleinzielig querulantisme." De lezers van 'Onze Taal' waren minder blij met die taalkundigen. Waarom konden die nou nooit eens duidelijk zeggen hoe het hoort in de taal? Altijd dat gemiezer van volgens de regel is het 'groter dan', maar de meeste mensen zeggen 'groter als', dus het mag allebei wel ....

Burger en De Jong beschrijven de geschiedenis van 'Onze Taal' als een constante strijd tussen de lezers die willen weten hoe het moet in de beschaafde taal, en de taalkundigen die alleen willen vertellen hoe het werkt. De redactieleden van 'Onze Taal' bemiddelden tussen die normatieve lezers en die descriptieve wetenschappers. Taalkundigen als Jan Renkema,

die zes jaar redacteur was, hadden er begrip voor dat mensen behoefte hebben aan regels, maar legden ook uit dat die normen niet van bovenaf gedicteerd kunnen worden. Het slaan van een brug tussen leken en taalkundigen is volgens Burger en De Jong de grootste verdienste van 'Onze Taal'. Afgezien van de kritiek op die germanistenjagers uit de beginperiode zijn de auteurs trouwens lyrisch over al het werk van het genootschap. De hoofdstukken over 'De lezers' en 'De taaladviesdienst' staan vol knusse anekdotes over telefooncemanetjes, muggeziifende leden en

weddenschappen om gevulde koeken. Die vrolijke hoofdstukken maken 'Onze Taal!' tot een gezellig winterboek over taal. Het enige wat me irriteerde in (niet aan!) dit boek was het frikkerige spel. Ik had zeventien fout! Chique, bruskeren, mais, clientèle, emaille, rascisme en nog elf van zulke rare woorden. Waar mensen zich al niet druk over maken! (RB)

**Peter Burger en Jaap de Jong, Onze Taal! Zestig jaar strijd en liefde voor het Nederlands, SDU Uitgeverij, f 32,50**



## Op de plank

*H.W. van der Dunk, Rudi Fuchs e.a.,* Erflaters van de twintigste eeuw, Querido, f 59,90  
*Hans van Maanen,* Het kerkhof van de wetenschap, Boom, f 24,50  
*Ilya M. Veldman,* De Wereld tussen Goed en Kwaad - Late prenten van Coornhert, SDU Uitgeverij, f 29,90  
*Piet Vroon,* Intelligentie - Over het

meten van een mythe en de politieke, sociale en onderwijskundige gevolgen, Sesam, f 14,50  
*Ate Doornbosch,* Onder de groene linde - Verhalende liederen uit de mondelinge overlevering, Uniepers, f 29,90  
*Louise Kaplan,* Vrouwelijke perversies - De verleidingen van Emma Bovary, Anthos, f 59,50